

Factsheet NIPA-lunchwebinarreeks 2024

Deze factsheet biedt een overzicht van de belangrijkste inzichten, adviezen en handvatten uit de webinarreeks van 2024. Tijdens deze webinars stond de relatie tussen autisme en trauma centraal.

Webinar 1. Autismen en trauma

door Ella Lobregt-van Buuren

Trauma en Autismen: Ingrijpende gebeurtenissen komen vaker voor bij mensen met autisme. Er bestaat echter een risico op onderdiagnostiek en onderbehandeling, door bijvoorbeeld diagnostic overshadowing.

Diagnostiek: PTSS-symptomen worden vaak aanzien voor kenmerken van autisme (*diagnostic overshadowing*). Zorgvuldige diagnostiek is essentieel, bijvoorbeeld met behulp van de [CAPS](#) of [DITS](#).

Behandeling: Onderzoek naar traumabehandeling bij mensen met autisme is beperkt. [\(Case\)studies](#) suggereren dat EMDR veelbelovend is. Narratieve exposure therapie (NET) of traumagerichte CGT zijn daarnaast gebruikelijke traumabehandelingen. Sensorimotor psychotherapie past ook goed als trauma in het lijf zit.

Aandachtspunten: Let op niet kunnen opmerken van gevoelens, niet durven voelen (dissociatie) en rouw. En wees bewust van camouflage en gevoelens van schuld en schaamte.

Aanpak: Combineer traumabehandeling met aandacht voor emotieregulatievaardigheden, wissel van methode wanneer het niet aanslaat of aansluit, en behandel ook getraumatiseerde naasten.

Verwijzing: Met een goed oog voor specifieke betekenisgeving en soms kleine aanpassingen in procedures kan elke traumatherapeut iemand met autisme behandelen. Weet welke behandelmogelijkheden beschikbaar zijn, zoals [EMDR](#), [NET](#) en [TG-CGT](#) en verwijs door naar gespecialiseerde zorg indien nodig.

Webinar 2. Autismen en hechting

door Nanda Tak

Gehechtheid: Ongeveer een derde van de mensen in de algemene bevolking is onveilig gehecht. Dit is een variatie van normaal en dus geen stoornis op zich. Onveilige hechting kan ontstaan wanneer een ouder onvoldoende in staat is om op stresssignalen van het kind te reageren op een manier die bij het kind past en die onvoldoende voorspelbaar en betrouwbaar is. Onveilige gehechtheid heeft gevolgen voor zelfvertrouwen, relatievorming en de kans op psychopathologie.

Autisme: Mensen met autisme zijn gemiddeld vaker onveilig gehecht.

Effecten: Onveilige gehechtheid beïnvloedt zelfvertrouwen en latere relaties.

Ouders met autisme en ouder-kindrelatie: [Onderzoek](#) toont aan dat ouders met autisme kunnen uitdagingen ervaren in het ouderschap, wat invloed kan hebben op de hechtingsdynamiek met hun kind. Aanpassingen in opvoedondersteuning indien nodig, zoals duidelijke communicatie en voorspelbaarheid, kunnen helpen om een veilige hechtingsrelatie te bevorderen.

Diagnostiek: Houd rekening met [overlap tussen autisme en onveilige gehechtheid](#), zoals alexithymie en moeite met mentaliseren. Verhoog de diagnostische specificiteit door middel van differentiaaldiagnostiek en verbreed de diagnostiek in plaats van classificatie-bevestigend onderzoek te doen. Een goede ontwikkelingsanamnese is goud waard.

Holistische theorie: Hanteer bij diagnostische onzekerheid een transdiagnostische, beschrijvende manier om de samenhang tussen klachten en mogelijke oorzaken inzichtelijk te maken, waardoor pragmatisch gekeken kan worden naar wat iemand verder helpt, zonder alleen op de classificatie te focussen.

Autistisch en onveilig gehecht: Schematherapie is goed onderzocht bij mensen met autisme en persoonlijkheidsproblematiek. Ook individuele psychotherapie kan waardevol zijn bij problemen in de gehechtheid.

Webinar 3. Autisme en immunopsychiatrie

door Hemmo A. Drexhage & Bernadette Wijnker-Holmes

Biologische basis van autisme – ‘Permanente onderliggende ontstekingsneiging’:

Bij een deel van de mensen met autisme is er sprake van een chronische ontstekingsneiging van immuuncellen in het brein en lichaam.

Effect op hersenontwikkeling en -functie: Dit kan leiden tot verhoogde prikkelgevoeligheid en verminderde sociale vaardigheden.

Verhoogd risico op systeemziekten: Autisme gaat voornamelijk gepaard met darmproblemen en infectiegevoeligheid.

Immuuntherapie bij autisme: Er is meer onderzoek nodig naar de effectiviteit van immuuntherapie bij de behandeling van autisme.

Er is zeer beperkte mogelijkheid om biologische disbalans te verbeteren: Een gezond dieet, voldoende beweging en alertheid op auto-immuunziekten, allergieën en psychische comorbiditeit bij autisme.

Wees compassievol als gedragsverandering uitblijft bij: Leefstijladviezen, traumatherapie of psychotherapie.

Help stigmatisering verminderen: Aandacht in psycho-educatie voor onderliggende biologische disbalans vermindert stigmatisering bij psychische klachten en autisme.

Boek: Immuno-psiatrie – Het Immuunsysteem uit balans als oorzaak van psychiatrische aandoeningen

Webinar 4. Het effect van trauma op het lichaam

door Anne Böswald

Trauma en autisme: Trauma komt vaker voor bij mensen met autisme, met een risico op onderdiagnostiek en onderbehandeling.

Stress en overlap: Chronische stress en verhoogde activatie bij autisme leiden vaak tot overlevingsreacties. Dit beeld overlapt met symptomen van trauma.

Behandeling: Lichaamsgerichte psychotherapie, zoals *sensorimotor psychotherapy* (SP) richt zich op het lichaam en versterkt de verbinding tussen lichaam, emoties en gedachten.

Effecten: Praktijkervaringen en onderzoeken laten zien dat SP positieve resultaten kan bieden bij autisme, hoewel meer onderzoek nodig is.

Praktische aanpak: Verlaag het tempo in sessies en besteed aandacht aan lichamelijke signalen, ook als je niet specifiek bent opgeleid in lichaamsgerichte therapie.

SP PEACE resource protocol: Een methode om stressreacties te reguleren en veerkracht te vergroten.

Wil je je kennis over autisme verder verdiepen en verbreden? In 2025 organiseert het NIPA opnieuw een inspirerende lunchwebinarreeks met als thema ‘Zelfinzicht’. Bezoek onze website voor meer informatie en om je aan te melden!

www.nipa-autisme.nl